

Hétfői

FRISS ÚJSÁG

Független politikai, közgazdasági és társadalmi hetilap

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Nic. Filipescu (v. Arany J. u.) 3.

Felélős szerkesztő és kiadó:
Joláthy B. Zoltán

Előfizetési árak:
Romániában egy évre 200 Lei
Csehszlovákiában egy évre 90 cK.

Panama

földszoros volt az a hely, ahol először gyakorolták nagyobb stílusban a pénzszerzésnek azt a nem minden zsenialitás nélkül való módját, mely ujabban mind nagyobb mértékben nyitja meg a könnyű meggazdagodás lehetőségét. A panama név azóta nemzetközi elnevezése lett a pénzszerzés minden olyan módjának, ahol a bizalommal visszaélve megkárosítások történnek. Talán sehol a földkerekségén nem olyan aktuális és mindennapi a panama, mint ebben az országban. Nem mulik el nap, hogy a rendszerben ne születnének meg az állam háztartását nehéz milliárdokkal megkárosító legarcátlanabb, legbecstelenebb tolvajlások. — Nemrég pattant ki a dambovítai panama. Képviselők és más előkelőségek egyszerűen kisorsították saját maguknak az állam tulajdonát képező petroleum mezőket és ezáltal az államot öt milliárd lejtel megkárosították. A bolondok házába záratták az ügyészt, aki már évekket ezelőtt a miniszter figyelmét a páratlanul álló agrárreformra felhívta. — Idegen szakértők a vasutaknál tartott vizsgálatoknál robbantották ki azt a szenációs panamát, hogy a vasutat évenként súlyos milliárdokkal lopják. És ez így megy egy évtizede. Az ország ipara, kereskedelme, mezőgazdasága meg van fojtva. Sehol termelő, productív munkásság nincs, csak élődsi paraziták, akik szívják a milliárdokat az országtól, amelynek megerősödéséhez és tekintélyének megalapozásához a polgárok anyagi és erkölcsi javaira szükség van. Elszomorodva állapítjuk meg azonban, hogy munkánknak semmi látható eredménye nincs, mert azt a legközönségesebb módon ellopják. Itt a nyomorúság, munkanélküliség,

pénztelenség fertőjében el kell sorvadni minden teremő és élni akarásnak. Az országnak minden józanul gondolkozó polgára látja már, hogy ami ná-

lunk történik az tovább nem mehet, mert a szabad lopás rendszere tönkre teszi az országot, jobb sorsra érdemes, agyonterhelt polgáraival együtt.

Diamandi György esete Biró Ancsival

— Ne ítélj, hogy el ne ítéltesse! —

(Szatmár, okt. 8) Néhány évvel ezelőtt történt, — mindenki bizonyára élénken emlékszik rá, hiszen a sajtó is foglalkozott az ügygel, — hogy egy szatmári urileány, aki képzettségénél, intelligenciájánál fogva akármelyik uritársaság tagja lehet, — felvételét kérte a „Strand-Fürdő Társaság” tagjai sorába. A nagy kupaktanács, amelynek Biró Elemér dr. ügyvéd az igazgatója — összeült és amint az a Nemzeti Casinóban szokásos, ballotage alá vette az urileány kérelmét. A nagy augurok hamarosan készen voltak az ítélettel, amely az urileányt, W. M. kisasszony kérelmét azzal az indoklással, hogy látszólagosan erkölcstelen életet él, — elutasította. Ez az ítélet — bár nagyon alkalmas arra, hogy valakit a társadalom kiközösítsen, nagyon is célt tévesztett, mert W. M. kisasszonyt azóta a társaság tüntetően magához emelte. A nemzisz, amely ha későn is, de mégis csak utóléri a hivatalan erkölcs bírakat, most egy olyan esetet produkált éppen az ítéletet hozó Strand igazgató családjában, amely effektív voltánál fogva sokkal inkább alkalmasabb arra, hogy a W. M. kisasszonnyal szemben alkalmazott ítélet az ő családjában végezze el azt a rombolást, amelyet egy ártatlan urilánynak szántak.

A történet a következő.

Mi is beszámoltunk róla a lapok általában megírták, hogy Dr. Biró Elemér Ancsi nevezetű leányát, Diamandi György vámtisztviselő, a múlt héten egy műkedvelő előadás után, állítólag revolverrel a kezében arra kényszerítette, hogy a színház előtt álló autójával vele megszökjék. Az első híradás úgy

szólt, hogy Nagyváradra érkeztek és Biró Ancsi egy őrizetlen pillanatban a romantikus leányrabló ellen az ottani rendőrség segítségét vette igénybe. Ezt az eseményt mi is ebben a formában regisztráltuk. Most azután kiderült, hogy Biró Ancsi szerelmes szeladonjával együtt már régen kikovácsolták ezt a tervet és közös elhatározással szöktek meg ama bizonyos hangulatos éjszakán. De az is kiderült, hogy Biró Ancsi korántsem kiáltott rendőrség után, sőt maga tiltakozott a legerélyesebben vizsgálata ellen, — kijelentvén, hogy: hiába kísérik vissza a szülői házhoz, ő a legelső alkalommal vissza szökik Diamandi urhoz, ha mindjárt lovagját az északi pórusokra internálják. — Elhangzott pedig ez a kijelentés a nagykarólyi rendőrség detektívjei előtt, mert ebben a városban akadnak rá a megszökött szerelmes párra egy Cucorné nevezetű asszony lakásán, ahol a fiatalok édesen turbékolnak, amikor a rendőrség rájuk kopogott, — úgy reggel 6 óra tájban az ajlón. Cucorné szegény asszony, aki gyöngébb anyagi viszonyok között élő embereknek szokott átmenni szállást adni. Ez a szá-

Vajjon

van-e tudomására városunk közegezőügyi

hatóságának arról, hogy az iparisziskolában felgyűmlő bélsárt rendszeresen a Tóth Jancsi gödrébe pumpolják ki?

raz tény, amit letagadni nem lehet s ami fényesen bizonyít amellet, hogy Diamandi urat nem leányzótketés miatt tartóztatták le, hanem mert az őt kihallgató rendőrtisztviselővel szemben fegyelmetlenül viselkedett. Persze, ez a letartóztatás csak szimbolikus volt és addig tartott, míg átkísérték az ügyészre, ahol kihallgatása után nyomban szabadlábra helyezték.

* * *

A Biró családon beteljesült a biblikus bölcsék kijelentése: „Ne ítélj, hogy el ne ítéltesse!” —

Lehet, hogy most már Biró Elemér dr.-nak is megváltozott a véleménye a fiatal leányok erkölcstelenségéről és lehet, ha W. M. kisasszony most jelentkezne tagfelvételle a Strand Társaságnál, — éppen Biró Elemér dr. volna az, aki legelőszörban a belépési-nyilatkozatot pártolólág véleményezné. De mi ettől óva intjük W. M. kisasszonyt és egyben gratulálunk neki, mert a Diamandi esete Biró Ancsival — (nem tévesztendő össze a „Noszty fiu esete Tóth Marival” című szindarabbal) legelsősorban a W. M. kisasszony triumfálását teszi indokoltá.

Az egész életére megnyomorított Fekete Lajos másfélmillió keresete Pongrácz Lajos, a Dácia volt bérlője ellen

— Te gyilkos! — Megölöd azt a gyermeket! —

(Szatmár, okt. 9) Tizenhárom éven keresztül sikerült véka alá rejtieni egy olyan megrendítően tragikus esetet, amelynek szenvedő hőse egész életén át kénytelen hordozni egy emberbőrbe bújtatott vadállat által elkövetett vandalizmusnak borzasztó következményeit. Az ügy azonban ma már abban a mederben halad, hogy annak be-

fejezésétől már nem állunk távol s reméljük, hogy a földi igazságszolgáltatás legalább kárpótlás fejében megfogja ítélni Fekete Lajosnak, jelenleg a nagykarólyi resti pincérjének azt a másfélmillió követelését,

„Exelsior”
Kávé és Tea behozatal
Carei Nagy piac sarok
A legfinomabb kávé és Tea beszerzési forrása

650 lej, új finom
gyermekkoos
Hermannál

amelyet Pongrácz Lajostól, a Dácla volt bérlojótól követel azon a címen, hogy őt még picoló-gyerek korában, ezelőtt tizenhárom évvel úgy összerugdalt, hogy hátgerince eltört és emiatt a fejlődésben visszamaradt s egész életére nyomorék lett. — Az ügy előzményei különben a következők: 1915 évi augusztus hó 10-én, ebéd után, úgy három óra tájban borzasztó visongásra, éles jajveszékésre lettek figyelmesek a Dáciában levő vendégek. Többen a jelen voltak közül kiszaladtak a folyósóra és megdöbbenve látták, hogy Pongrácz Lajos, a Dácia akkori bérloje, a jelenlegi bérlojnek, Horvátnak az apósa, — gázol az étterem egyik picolóján, a kis Fekete Lajos gyereken, aki kétségbeesett jajveszékéssel rimánkodott irgalomért. Pongrácz vakdühében azonban még az oda siető első feleségének megremült kiáltására:

Te gyilkos, — megölöd azt a gyereket!

sem reagált és csak továbbra is rugdalta, gyömöszölte az akkor már csak nyöszörögni tudó, szerencsétlen gyereket, míg végre akadnak vállalkozó emberek, akik megszabadították a kis Fekete Lajost a megvadult Pongrácz további vandalizmusától. Az odahívott Dr. Muhi Zsigmond orvos nyomban intézkedett az agyonnyomított gyermek hazaszállítását és az agyonkínzott gyermeket megvizsgálva megállapította, hogy

hátgerince eltört, a gyermek örökre nyomorék marad, ha fel is épül rettenetes sérüléséből.

Az esemény előzményének hú megvilágításához tartozik, hogy Fekete Lajcsi azon az örökre emlékezetes ebéd után sietve törölgette a tányérokat, hogy az előtte való napon meghalt édesanyja végtisztességén otthon lehessen. Bandi nevezetű pajtása azonban kötözködött vele, amit ő hasonló gyerekcsínytelvessel viszonozott. Ezt látta meg Pongrácz és ezért történt aztán az egész katasztrófa s az így megnyomított gyermeket kezelő orvosa Budapestre szállította, ahol éveken keresztül feküdt gyógykezelés alatt egyik kórházban. Édes apja persze az alatt megtette Pongrácz ellen a bűnvádi feljelentést, amely azonban a volt magyarországi események egymást érő chaosában eliminálódott. — Az azóta többször felmelegített kártérítési pernek azonban ugy látszik mégis meg lesz a komolyan számba vehető folytatása, amennyiben 3873/927 sz. alatt, a szatmári törvényszéken elfekvő iratok tanúsága szerinti 1.445.000.-lei kártérítési per már a vége felé jár s minden valószínűség meg van arra nézve, hogy ha Pongrácz az idők viharai folytán meg is szabadult a jól megérdemelt büntetése alól, de nem fog megmenekülni — az egészséges testet ugysem pótolható — kárpótló fizetés kötelezettsége alól.

Politikai mooskolódás a román belpolitikában

Az erdélyi román politikusok nem sokkal több bizalmat élveznek, mint a kisebbségek

(Szatmár, okt. 10) A román belpolitika egyre viharosabb eseményeket termel. A román nemzeti parasztpárt kormánybuktató törekvéseire vezethető vissza az utóbbi napok politikai mooskolódásai, amelyek tulajdonképpen népszerűtlenné akarják a nemzetipárt vezérényiségeit. A román pártok között fellángolt gyűlöletes harcot különben Vaida volt miniszterelnöknek, a nemzeti párt egyik legelszántabb harcosának hírlapi nyilatkozata lobbantotta fel, amely hevesen támadva egy a liberális, mint Avarescu pártot, a jövő kormányának, a nemzeti pártot, mint egyetlen a néphe gyökerezett pártot említi. Avarescu erre a néppárt lapjában nekiront Vaidának és igen gyengén azt akarja rástütni Vaidára, hogy esetleges kormányra jutása esetén milyen panamákat valószínűsíten. Erre a gyermekes vádra, amely a jövő eshetőségeivel igyekszik feketíteni Romániának legtisztább kezű politikusát, Avarescu azután megkapja a magáét. A

nemzetipárt lapja kifejti, hogy amíg Avarescunak a jövőbe kell nyuljon, hogy Vaidára valamit kitaláljon, addig ők a generális-politikus multjából szolgálhatnak kész, ténybeli cifrásgokkal. A Dreptatea kifejti, hogy: Avarescu saját birtokát az állam kárára kicserélte; erőszakkal összehozott parlamentjével magának házat ajándékoztatott. Avarescu iparügyi miniszter korában egy szállítónak visszaadta több millió garancia levelét, mielőtt az a szállítást teljesítette volna s végül leszzegezi, hogy Avarescu körül az ország legveszedelmesebb tolvajai csoportosulnak. S ez így megy. A mooskolódás fokozatosan növi ki magát s már ott tart, hogy Vaidának egész háborus multja támadási anyagot képez. Ezekből a támadásokból egyebek között az is kitűnik, hogy azok az erdélyi politikusok, akik tíz évvel ezelőtt a csatlakozást megteremtették, ma nem sokkal több bizalmat élveznek az ugynevezett hivatalos politika részéről, mint akár mi, kisebbségek.

Férj és házibarád véres párbaja

Miről beszélnek most Rónán az emberek

(A „Hétfői Friss Ujság“ szíheti tudósítójától) Szomoru el-fajulása az erkölcsöknek tük-röződik vissza abban a párbaj-ban, melyet két alsóronai ember vivott egymással az elmúlt pénteken. Jäger Simon szemre-való feleségének udvarolgotott hasonnevű: Jäger Jakab fiatal-ember. A faluban már szóbe-széd tárgyát képezte ez a szépetevés és a falubeliek már látni vélték, hogy az a bizonyos ag-gancs miként nő és terebélye-sedik Jäger Simon fején. A hir utoljára — mint ilyenkor szo-kott lenni — végre eljutott a férj füleihez is, aki elhatározta, hogy a dologról meggyőződést fog szerezni. Befogta a lovakat a szekérbe, hogy elmegy vala-merre. Nem ment túl a szom-széd falun, itt egy ösmerősehez bekötötte lovait s ő maga pe-

dig az erdőn keresztül haza-tért s fellopózott a házpadlásra. A barát már ott volt. A férj a beszélgetést kihallgatta s talán a beszélgetés, vagy talán éppen a beszéd abbahagyása miatt i-jedten kapott homlokához, vaj-jon tényleg emlegett szarv a homlokán. Lerohant a padlás-ról s kést ragadva berontott a szobába s kézen szurta a házibarátot. Erre a házibarád se volt rest, kiragadta a kést a férj kezéből s most ő szurkál-ta meg kellő óvatossággal a férjet. Ily módon az ügy a lova-giasság összes szabályai szer-int bandázs nélkül elintézté-lyén, a felek kibékülés nél-kül eltávoztak. Most csak az a kérdés merül fel rónai társa-ságokban, hogy a divány bent marad-e Jägeréknél a szobában avagy kidobják-e onnan? . .

A magánházaknál felburjázott kosztadás megöl-i a tisztos vendéglősipart

Kontárok a vendéglősiparban

(Szatmár, okt. 12) Mostaná-ban igen sok szó esett a kü-lönbféle ipari szakmákban fel-burjázott kontárkodásról s az érdekelt szakkörök élénk meg-mozdulásának valószínűleg meg-is lesz a kívánt hatása, ameny-nyiben — mint ismeretes — ma-ga a prefektus is meleg érdek-lődést tanúsított az iparosok e-zen irányú sérelmével szem-ben s így minden reményünk meg van arra nézve, hogy a kontár kérdés rövidesen meg-felelő módon megoldást nyer s végre az iparosság felszaba-dul egy lidércnyomás alól, a-mely évtizedeken keresztül, mint egy sötét fekély rágódott az i-parosság amugyis beteg testén. — Egy vendéglős iparos pana-szolta nekünk a napokban, hogy talán egyetlen iparág sincs any-nyira veszélyeztetve, mint ép-pen a vendéglősipar a felbur-jázott kontárok működése mi-att. Mint mondta — Szatmáron alig van ház, ahol kosztosokat ne tartanak. Az még nem is volna olyan nagy baj, hogy e-gyes helyeken egy-két kosztost tartanak, mert ezt igazán nem is lehet kiküszöbölni, de az az-tán egyenesen a vendéglősipar rovására megy, hogy vannak helyek és pedig igen túlnyo-mó számban, ahol szinte ipar-szerűen 30—40 kosztosnak is főznek, amelyet pedig nem vol-na szabad, mert ezek a privát helyek ezen iparüzésük után adót nem fizetnek és így ter-mészetesen olcsóbbak, mint a magas adókkal, stb. mellékia-dásokkal megterhelt vendéglős iparosok. Mi teljesen igazat a-dunk ezen vendéglősiparos pana-szának és megtudjuk érteni

azt a veszedelmet, ami ennek nyomán a vendéglősiparosokat existenciájukban fenyegeti. A-azonban itt is, mint minden i-parágnál — most adva van a védekezés kellő lehetősége és a vendéglősiparosoknak is csat-lakozniuk kell az össziparosság ezirányú megmozdulásához és nevezék ki maguk közül azo-kat a bajtársakat, akik hivatva volnának az ilyen magánházak-nál meghúzódott talmi vendég-lősöket kinyomozni és velük szemben a kilátásba helyezett szigorral eljárni. Az mindene-setre bizonyos, hogy ehhez az iparengedéllyel működő ven-déglősiparosainknak is joga van. Tehát csak bátran és erélyesen fel a munkára! —

Iparügyek

A szatmári iparosság és a vámtarifa revíziója. A szat-mári Ipartestület csatlakozva az országos megmozduláshoz, a fér-fi-nőiszabó és cipész iparosok érdekében memorandumot szán-dékszik felterjeszteni a pénzü-gyminiszterhez, amelyben az érvényben levő vámtarifák re-vízióját óhajtják kérni. A me-morandumban azt fogják kife-jteni, hogy hibás vámtarifa kö-vetkeztében a belföldi ipar hal-doklik. A közönség ruházati cikkei külföldön veszi meg, a-mi óriási károkat okoz az ipa-rosságnak. A memorandumban kért fogják a vámtarifa re-vízióját a különféle selymekre, méter- és textil árukra és min-den divatárura. Ki fogják fejte-ni, hogy magas elvámolás alá esnek az összes szabóiparhoz

tarlózó bélék és egyéb kellékek, amely árukat az országban egyáltalán nem is gyártanak. Miután a vámtörvény revíziója amugyis napirenden van, a memorandumban még kérni fogják, hogy a miniszter a kisiparosság érdekében okvetlenül rendelje el a fennli cikkekben a vámtarifa revízióját. A verseny képességének biztosítása is azt követeli, hogy a vámtarifa kivétele összhangban legyen a szomszédos államok tarifájával.

A romániai bőrparaszokat megsemmisítő panama. — A bukaresti cipészek ülésén a Bata-cipőgyár ellen szenzációs leleplezést tettek a cipészek. Kifejtették, hogy a pénzügyminisztérium egyes közegeivel összejátszva, a cseh cipőgyár nagyarányú vámviasszárlást követelt el, ami által nemcsak az államot károsították meg, mintegy 50 millióval, hanem a romániai cipőipart is a legkomolyabb válságba sodorták. A bukaresti cipészszövetség a kormánytól erélyes intézkedéseket követel, mert a panama következtében a cseh cipőgyár áruit olyan áron hozta forgalomba, amelylyel a belföldi cipészek nem tudnak versenyt tartani. Érdek, hogy ez a csehszlovákiai cipőgyár részt akar venni egy millió dollárral a román stabilizációs kölcsönben is, ha a román kormány leszállítja a behozatali vámot. Nem hinnénk, hogy a kormány egy ilyen csábító ajánlattal tönkre teszi a belföldi cipőipart.

HIREK

A dicsőség utja.

A dicsőség után egyre lötnök-futunk. No, s végeredményül hogghát mire jutunk? — Csúpan: hogy a létszám változzék általunk!

Mundus vult decipi.

Csalódunk és csüggedünk; s hitetlen is hiszünk: hahogy elölről kezdjük, mégis többre vesszük!

Élet — cél.

Czélja — haj, mi: hoggha születünk, vagy halunk? — Csúpan: hogy a létszám változzék általunk!

Közlő: Dr. Herman Lipók.

— **Freund Chaimék látogatása a nagykarolyi csodarebbinél.** Az elmúlt kedden délután Freund Chaim és társai felkeresték Teitelbaum Joel csodarebbit nagykarolyi kuriáján és átadták a Freund-Drummer csoport által rendezett választás eredményéről szóló em-

lékiratot és kinevezési okmányt az általuk megválasztott főrabbinak. A főrabbi midőn ezen okmányokat átvette, egy álló husz percig szóltan merengésbe merült s azután kijelentette a megjelenteknek, hogy választás irásban fogja megadni.

A „Victoria“

kávéház szolid családi szórakozóhely, mely teljesen modernül át van alakítva. Esténként kitérő zene, bel- és külföldi lapok, mérsékelt árak.

— **Román belpolitika.** Amíg a mult hét belpolitikai eseményei a liberális kormány detronizálási lehetőségei körül viharoztak, addig a legfrissebb hírek szerint a liberálisok maradnak. A maradhatás legfontosabb kelleke a külföldi kölcsön állítolag megvan. Így informálta Bratianu Vintila a napokban Cristea régens pátriárkát. A kölcsöntügyben a hangulat ismét bizakodó s egyes lapok szerint a kölcsönszerződéseket még az ősz folyamán aláírják. A liberálisok kijelentése szerint tehát a kölcsön megvan, vagy meg lesz és ők nem mennek.

Hó! Megállj! Itt a jó bor! Itt igyál!

Demkő Mihály

vendéglője a báró Vécsey házban megnyitott. Kitérő villasreggeli, házias konyha, olcsó ebénnom kihozdásra is. Tisztán kezelt, egyszerű italok. Mindenkor frissen csapolt sör. Kellő, barátságos szórakozóhely.

Hangszerek és alkatrészek legjobb és legolcsóbb beszerzési forrása **Ecco** hangszerüzlet

Szatmár, S. Stefan cel Mare (Kazinczy u) 12 Vállal: Hangszerjavítást, vonó szórózást és Rakett hurozást. Sport felszerelések egyedül nagy raktára

— **A piaci sátorok tiltakoznak a piac átrendezése ellen.** Ismeretes, hogy a főtéri kereskedők erélyes állást foglaltak a piac átrendezése érdekében. Mint hiteles forrásból értesülünk — a piaci sátorok ez ellen az átrendezés ellen tiltakozásukat jelentették be az illetékes hatóságoknál, ahol kijelentették, hogy nem hajlandók a főtéri kereskedők szélsége szerint hol északon, hol délen felülni sátraikat, mert ezáltal vevőiket elveszítik.

Halmes fogászatiműterem Satu-Mare, Verbőczy ucca 11. (Kath. Legényegylettel szemben) Készít: műfogakat, arany fogkoronákat és fogtöméseket.

— **Zogu, új albán királyt** alig koronázták meg, már összeesküvést szőttek ellene. Az

összeesküvést leleplezték. — Az összeesküvők közül tézennégyet azonnal halálra ítélték.

Aszodi

fényképezési műterem Szatmár P. Bratianu (v. Deák-ter) 9 szám. Készít a legdisebb fényképfelvételeket, nagytá-sokat, aquarell, olaj és pasztel festményeket, igen jutányos árak mellett. Igazolványképek soron kívül!...

Szakaszerü arcápolás! Individuális arcápoló szerek Tartós vas- és vizondolálás

Higienikus manikür!

Izléses hajvágás!

Robella kozmetika

Satu-Mare.

P. Bratianu 6 szám. I. em.

— **Kegeletsértés miatt parázs verekedés a Báthory uccai zsidó templomban.** — Grünfeld Mihály és Weisz Dávid, mindketten fanatikus Freud pártiak, az elmúlt héten, szombat este többek füle hallatára kegeletsértően nyilatkoztak az elhunyt Grünwald Lázár főrabbirol. Azt mondták, hogy: már nyolc évvel ezelőt Grünwald Lázár elrabolta a Teitelbauméktól a szatmári uralkodást. A jelen voltak erre Grünfeldet alaposan oldalba figyelmeztették és kidozták a templomból, amiből aztán pofozkodással vegyes parázs verekedés származott.

Férfi kalapját 50-leiért javítja és ujja alakítja az Amerikai Jelenik féle kalapüzem Str. Col. Jakobini (v. Várdomb u.) 25 szám

Legszebb **Perzsa szőnyegek**, legjobb angol gya-plu fonalak legelőnyösebben

őzv. Friedmann Jenőné-nél (Östreicher palota)

— **A tanulók nem kötelesek az iskolában vásárolni az iskolaszereket.** Ez is valami új. Régebben nem ismertük az iskola falai között az üzletet. A tanárok ott csak a tanítással foglalkoztak. Most egyes tanárok, tanítók arra kényszerítik a tanuló ifjúságot, hogy könyveket és tanszereket tőlük vásároljanak, ami igen sokszor jóval nagyobb összegbe kerül, mint a könyv és papirkereskedésekben. Az egész országban felhangzott számos panasza a közoktatásügyi miniszter most rendeltetben hozza tudomásul a szülőknél, hogy gyermekeik nem kötelesek a tanszereket az iskolában beszerezni.

Kitűnő BORT állandóan

kaphat

PISZELNÉL

Stefan cel M. (Kazinczy u) 6 sz. nagyobb tételben is legolcsóbb napi árban.

— **Szenzáció számba megy** a Dóni Kozák Kórus fellépte hétfőn este a városi színházban. A Dóni Kozákokat az egész Európa nagy városaiiban meleg ünneplésben részesítették és nem csoda, hiszen valóban kiforrott művészetet jelent esemény szám-ba jövő fellépésük. — Ha netán még nem váltotta volna megjegyét erre az egyetlen előadásra, akkor okvetlen siessen a színház pénztárához, mert egész életét át megalálna banni, ha erről a ritkaságszerűen jelentkező művészi előadásról valahogy véletlenül lemaradna.

Hirdessen a „Hétfői Friss Ujság“-ban

— **A nemzeti parasztpárt** október hó 17-én kezdi meg kormánybuktató hadjáratát, amely alkalommal állítolag öt nagy városban rendez naggyűléseket: Craiova, Iasi, Kisenev, Arad és Kolozsváron.

— **Románia ösökkenti a tisztviselő létszámot.** A jövő évi költségvetések összeállítására már megtették az intézkedések. Ezzel kapcsolatosan a pénzügyminiszter minden miniszteriumot a legnagyobb takarékoságra int, amelyet úgy fog-nak elérni, hogy a fölös számú tisztviselőket menesztik.

— **Hősiyedés várható.** Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet jelentése szerint esős, enyhe, később megélénkűlő szelekkel hősiyedés várható.

A hét humora

— Egy természetes nagysága az elmúlt héten szemlélt tartott szekrényében és régi divatu, kimustrált selyemruhával elküldte cselédjét egy éjjeli mulatóba, hogy a ruhákat ott adja el. A cseléd nem sokára visszajött, de egyetlen ruhadarabot sem tudott eladni, azokat mind vissza hozta.

— Na, Kati — kérdi a nagysága — eladta a ruhákat?

— Oh! Dehogyn! Kezít csokolom. Az egész mulatóban nincs olyan nagy ringyó, mint a nagyságos asszony!...

Szerkesztői üzenetek:

— **Átszellemült, Carel:** Kéziratát át adtuk az enyészetnek. — Ön ugylátszika falhoz állított társaságába tartozik. Nos, mi nem dültünk be.

— A tudósítást nem közöljük. A jó véleményeknek egyszerűen nem hiszünk, a rosszakról pedig nem félünk. A „Hétfői Fris Ujság“ megy tovább a maga útján. Halálból mindenesetre meghívjuk majd Önt is arra a fényesnek ígérkező bankettre, amelyet fenállagunk 50 éves jubileumán rendezni fogunk. Addig türelmet kérünk.

— **Előfizető, Zaleu:** A hiányzó példányokat elküldtünk. Ott tessék szóvá tenni. Bizonyára a posta a hibás.

Hétfőn, kedden, szerdán:
Vidoo kapitány
két rész 16 felvonás együtt.

Apolló

Hétfőn, kedden és szerdán:
Decobra világhírt regénye
Hálókosik Madonnája

Uránia

Hol vásároljunk?

Önnek nem kerül fáradságába s a hirdetővel és velünk szemben is kedves figyelmet tanusít, ha vásárlásnál a „Hétfői Friss Ujság”-ra hivatkozik!...

Értesítés!

A Klein Dezső féle
Csödtömeget megvettem és a
raktáron levő gyermek, női és
férfi cipőket minden elfo-
gadható áron eladom.
Klein J. Stef. c. M. (Kazinczy) 2.

BARÁTH FERENC

mészáros és hentes üzlete a Str. Gh.
Lazar (v. Iskola u.) a Kis-Piacon —
Bölönyi házzal szemben

m e g n y i l t .

Naponta frissen vágott különféle
húsok, a legfinomabb és legizle-
sebb hentesárak kaphatók.

Őszi és téli szövet különlegessé- geim megérkeztek.

Raktáron tartok valódi angol és skót, öltöny-, felöltő-, átmeneti-
kabát és télikabát szöveteket.

Lovász, uri szabó
Piata Bratianu 2.

Hó és sárcipőit,
valamint fakult cipőit sza-
vatossággal újjá alakítja,
átfesti

Klánicza

S. Stef. c. M. (Kazinczy u.) 24.
Uránia alatt Iparos Otthon épület.

Mű és Sima őrlést garantált
minőségben és olajsajtólást
a legolcsóbban végez a
László malom Tel.: 390.

Hallotta már a hírét a
„**Gambrinus**“
étteremnek?

Kitűnő házikoszt, abononsek-
nek és házonkívülieknek ár-
kedvezmény, választékos vil-
lássreggelik és színházi vacso-
rák, kitűnő fajborok és kü-
lönféle hűsítő italok, vidéki
urak kedvenc találkozóhelye.

P. Bratianu 2.

Ha Szatmáron van dolga

okvetlenül keresse fel az állo-
mással szemben levő, jó hírnév-
nek örvendő

„P A R K”

szállodát és éttermet. Olcsó és
nyugalmat nyújtó szobái garan-
tált fűtésműködésűek. Szigorúan
orth. כשר kóser házi konyha.
Elsőrendű borok.

Pontos és figyelmes
kiszolgálás.

Rosenfeld Miksa

textilnagyáruháza
Str. Lucaci (Hám János u.)
Alapított: 1877.

Szatmár

legrégibb
és

legnagyobb

**Vászon-,
szövet és
szőnyeg**

RAKTÁRA.

Legjobb árak!

Legolcsóbb árak!

Szőrmebundák és
szőrmeárak
legolcsóbb beszerzési
forrása

RUBIN

szőrmeáruház a Színházzal szemben.

Hó és sárcipő

szakszerű javítását vállalja

Eördögh Alajos

cipész Madách u. 3.
Mérték után elegáns és tar-
tós cipőket készít!...

Hollandiából megérke-
zett friss **jácint** és **tulipán**
hagymák kiárusítá-
sát megkezdtem.

Pintyéné

virágüzlet. Dácia mellett,

C A F É

„**Kis Pipa**“ Étterem

Legjobb,
legolcsóbb
szórakozóhely.
Elsőrendű zene. Reggel 3 óráig
nyitva. Kitűnő babléves.

Tevjovits József

vízumoztatási irodája
Dácia udvar
Gyorsan, pontosan
és olcsón teljesíti
megbízatásait

IFJ. WEISZ IGNÁTZ

posztó, kész férfi-és
gyermek ruha áruháza
Satu-Mare
Piata Bratianu 24. (Ciszmadia
szin alatt)

Legolcsóbb bevásárlási
forrás!

Menyasszonyi, — anyazolyóányi
csokrok, koszorúk
és különféle élő-és mű
virágok a legolcsóbban

Berey Károlyné

virágüzletében szerezhetők be.
Satmár, Kazinczy ucca 11

Régi jó közmondások

„Lassan járjál,—igy tovább érsz”

De hogyha Friedmannhoz be-
mégysz

Szert tehetsz szép, jó ruhára

„Pénzed ne dobd ki hiába”

„Aki mint vet, aként arat”

Légy praktikus, ne hagyj magad.

Ruhát csak Friedmannál

vegyél!

„Aki gondos könnyen megél”

A sors elől soh’ se téj ki

S hogy mindig fess, csinos legyél

Ruhát csak Friedmannál

vegyél!

„Ki jókor kel, aranyat lel”

Akinek szép, s jó ruha kell

Az mind Friedmannál vásárol.

El ne maradj a vásárról

„Kaparj kurtá neked is lesz”

Aki ruhát Friedmannál vesz!

Az csak jót vesz kevés pénzen

Tessék megpróbálni kérem

„A jó bornak nem kell cégér”

A szép ruha mindig pénz ér

Ezt Friedmannál megkap-
hatod

Kölcsön is ad, ha akarod.

Női és férfi tálkabátot

Már 500.-leltől kaphatod.

Friedmann Sámuel

őcska ruha és régiség kereskedőnél Satumare, P. Bratianu (Deák-tér) 2

**ROSZ |
BERNAT**
órás és ékszerész
SATUMARE

Strada Mihai Viteazul (volt Rákóczy ucca) 31.

Állandóan alkalmi vételek! Antik tárgyak,
arany és ezüstművek vétele és eladása. Óra és
ékszer javítások. Optikai cikkek orvosi rendeletre.

Ha házat csinosan, szakszerűen, újlag befedni, vagy régi há-
zát átfedni akarja, ne használjon mást, mint

P A L A

FEDÉST. Tűzmentes, igen könnyű, szép, színes és csinos
fedés. — Kérjen díjmentes költségvetést SCHWARCZ TEST-
VÉREK cégtől Satu-Mare, Str. Decebal (Kölcsi u.) 37. Kik
ugy helyben mint vidéken pala-fedést vállalnak.

720-as benzín

A Str. Horia (volt Károlyi kög) 5. szám
alatti telephelyen előt felállított legmoder-
nebb automatikus benzintöltő álló-
máson mindenkor legolcsóbban
kapható.

Ejjei szolgálat
Vas és Vasár behozatall r. t.
Lincoln FORD Fordson osztálya

Szülők figyelmébe!

Az 1928-1929 tanévre minden-
mü kötött, szövött és rövidárak
ugy fiúknak, mint leányoknak
legolcsóbban szerezhetők be

Mertz József

üzletében. P. Bratianu 16

Alapított: 1892.

Linóleum, szőnyeg, bu- torszövetek és

mindennemű

Kárpitos kollékek legol-
csóbb beszerzési forrása

Spitzer Izrael & Co.

Városi bérpalota.

Puskás Árpád

uri-szabósága

SZATMÁR,
Str. Ștefan cel Mare (Kazin-
czy u.) 10.

Hencserek, bőrgarnitúrák, madracok

stb. legelőnyösebben

Szász József

kárpitosnál

Szatmár, Ștefan cel Mare (Kazin-
czy u.) 20 szerezhetők be.

Javításokat olcsón vállal

A n. é. közönség szíves figyelmébe.

Mindennemű cipőfelsőrésze-
ket, tűzéseket szakszerű
kivitelben, igen jutá-
nyosan vállalkoz. E-
legáns, tartós cipőket mérték
után készítek.

Dezsy Gyula Harcos u. 3

Nyomatott a Hirsch féle nyomdai műintézet gyorsajtóján Satu-Mare